

SZÉKESFEHÉRVÁR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nádor-utca 7.
Telefon-szám: 119.
Hirdetések és előzetési pénzek a kiadóhivatalba küldendők.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos:
FÉNYES LÁSZLÓ.

Előfizetési árak:
Egy évre 10 Kor. — Fél évre 8 K. — Negyedévre 4 K.
Egyes szám ára 10 fillér.
A lap megjelenik: Hétfőn, szerdán és szombaton, este 6 órákor.

A városok jajszava.

A törvényhatósági városok múlt évi aradi kongresszusának határozatából szerkesztett a Zschmeister Károly győri polgármester által a kormányhoz felterjesztett — s általában ismeretelt — panaszos felirat némiképpen erősebb hullámokat ver a közéletben. A fővárosi napilapok, habár csupán sablonos frázisokkal telve is, vezércikkokban foglalkoznak a vidéki városok szomorú helyzetével s talán e kis hullámverés néhány lényegivel előbbre löki az állami közigazgatás lassan előre haladó Noe-bárkját.

A felszólalásokból, a különböző nyilatkozatokból, de meg magának a feliratnak egészéből is látni való, hogy a városok panaszát két főpontban jegezzék ki. A *Közköztartásnak*, különösen az elemi iskolák fenntartásának örösi terhe és a céltalan *úrvasszások* fenn tartásának költségsége a legfőbb sérelem, a melyeknek megszüntetését, illetve az állam által való átvállalását a városok joggal követelhetik.

És most érdemesnek tartjuk felvilágosítani a bennünket székesfehérváriakat különösen érdeklő tény, hogy a most felterjesztett győri felirat lényegében teljesen, de sok helyütt *szószórtint* ugyan az, a mit az 1900. évi május hóban megtartott győri kongresszuson, Havranek József Székesfehérvár szab. kir. város polgármestere, memorandum alakjában benyújtott a kongresszus elé. Bennünket idegen helyről figyelmeztettek az érdekes körülményre s mi erre elköltük Havranek polgármestertől akkor benyújtott memorandumát.

Annak idején Havranek előterjesztését a győri kongresszus nem is tárgyalta, azt mondván, hogy az túl erős és a Bánffy-kormány rossz néven venné a „piros tollas” kívánásokat. Ezen a kongresszuson a polgármesteren kívül

Hübner Károly és dr. Saira Gyula városi bizottsági tagok is jelen voltak.

A múlt esztendőben azután Aradon volt a törvényhatósági városok kongresszusa. Székesfehérvár képviselőitben senki nem is volt jelen s — az aradi gyűlés hiteles jegyzőkönyvéből konstatáljuk, hogy — az egész gyűlésben szó sem fordult azokról a kívánásokról, a melyeket most a győri felirat, mint az aradi kongresszus határozatát tüntető feliratban, a mely kívánások pedig gondolatról-gondolatra, adatonként, sőt sok helyütt szó szerint megegyeznek a Havranek József székesfehérvári polgármester által annak idején memorandumba foglaltakkal. Az egész feliratot meglátjuk, hogy a ki szerkesztette: elővette a Havranek-féle kinyomatott memorandumot s egyes stilyaris kidolgozásoktól eltekintve, leírta azt.

Ez hát egy érdekes és esetleg pikantériára felhasználható körülménye lenne a feliratnak. Mi azonban ezzel nem akarunk bővebben foglalkozni s úgy gondoljuk Havranek József polgármesternek annyira kevésbé hia egyéniségét sem bántja, hogy az ő munkáját, előbb visszatüsti, mégis két év múltán nevének emelését nékül felhasználják. Csak fel akartuk említeni a dolgot az igazság érdekében, hogy mégis nyomon nékül ne maradjon a dolog.

Fontosabbnak tartjuk ennél a *Debrecezen szab. kir. város törvényhatósága* által ugyancsak a városok érdekében megindított mozgalmat. Debrecezen a testvér törvényhatóságokhoz a napokban küldte el átiratát, a melyben a jövő évre Debrecezen hiva meg a kongresszust — az idén Szegeden lesz — a következőket írja:

„Mindaddig, míg a törvényhozás az önálló törvényhatósági városok összes jogos kívánalmainak ezen legelső elemi feltételét:

tekintetbe, hogy Vezsinek saját életét irányítania, saját ügyeit is rendeznie kellett, melyek előtte kétségkívül a legfontosabbak voltak a világon. Csak nagyon kevés háziasszony van, a ki ezt belátja. Miss Vezsi, s a mi fogalmaink szerint igen ritk. Rendszerint festeti karnóruhákat és lyukas cipőket járta kelt. Ha megharagudott a gyermekekre, megszidta a kisesnyeket a határvidék nyelvére, mely az angol, a portugál és a bennszólt-nyelvi vegyülete. Nem volt vonzó, de büszke volt, s szerette, ha miss Vezsinek szólították.

Vasárnaponként pompásan kiöltözött anyja látogatására, ki teljesen legnagyobb részét zsrifolts selyemruhába öltöztetve egy óráig másképpen töltötte. Ez a ház nyúl-órában állt, melyet a Vezsiek, Porárik, Ribérek, Bisbók és Gonzálvék tömege tartott megszállva. Azonfelül volt ott töbrendbeli piaci maradék és mindenféle lim-lom. Miss Vezsi pesztunkai tevékenységéért husz rupiát kapott havonként s minden hét elején alkudozott anyjával, a háztartás kiadásaihoz való hozzájárulás összege felett. Ha vége volt ilyenkor a veszekedésnek, akkor az alacsony agyagfalán keresztül át szokott jónni Michele d'Crue, hogy miss Vezsinek határszéli szokás szerint udvaroljon, a mi sok szertartással van összekötve.

Michele szegény, beteges kis teremtés volt és szurokfekete. De azért büszke volt ő is. A világról el nem szitt volna nyilvánosan egy „huga”-t; s a bennszólt-nyelvi ügylet, mint azt csak oly férfi teheti, kinek erőiben hatványozódva benszólt-nyelvi folyik. De a Vezsi-családnak is meg volt a maga gőgje. Csa-

a külön városi törvény alkotását el nem határozta s az idevonatkozó törvény szerveztet velünk nem közli, mindaddig, a míg városaink ezen jogos kérelmük teljesítését el nem örök, — ki nem küzdik, meddőnek látják minden apró részletekkel való foglalkozást, mely a főkvánalomnak csupán elforgácsolását eredményez.

Ugyanezért határozatként kimondja Debrecezen sz. kir. város törvényhatósága, miszerint: „mellőzve a részletekkel való bebeszélőzést, — óhajti, kívánja, sőt követeli, hogy ontkormányzati joggal felruházott városaink az eddigi tartózkodó magatartást — mely mar nem közönyösség, — nem úgynevezett politikai eszélység, hanem felünlőség, — hogy ne mondjuk, gyáva meghunyászkodás látszatával bír — elhagyva, — a külön városi törvény alkotását ne csak kerjék, hanem erjék megvalósítani és egy szellemi mint anyagi sulyuk erősebben — halgaszan követeljük is kormánytól és törvényhozástól egyaránt.

S e ezéblő utasítja a városi tanácsot, miszerint a folyó 1902-dik év május havában, a Szegeden tartandó értekezletre küldendő képviselőit ilyen irányú megbízással és még azon felhatalmazással is látssa el, hogy a városok érdekeinek tovább fejlesztése és kivívása érdekében a jövő 1903-dik évben tartandó polgármesterei értekezletre a törvényhatósági városokat, illetve azok képviselőit Debrecezen hiva meg, — bizottsági közgyűlésünk jelen határozatáról pedig a törvényhatósági joggal felruházott testvérvárosokat kellő alakban értesítve.”

K. m. ft.

Kiadta:

Komlóssy Arthur
fejtőző.

Ez az indítvány, — úgy gondoljuk — erősebb hullámokat fog verni az eddigieknél lesz még alkalmunk visszatérni reá.

TÁRCZA.

Indus történet.

A ki a társasélt örömeitől elfordul s egye nesen előrehalad, messze túl mindazon és mindenben, a mit tisztelteméltó élete folyamán megismert, az Indiában csakhamar meg fogja találni a határvalonalt, hol az utolsó csupán „fehér” vér elvész s a „fekete” erőteljes sugárban felszökik. Könnyebb volna azonban egy újfonsult hercegnővel beszélni az örökölt tulajdonosságokról, mint ezekkel a határszéli emberekkel a népél, hogy az ember megsértésen érkezik, felbrossza érzékenységet. A fekete és fehér vér legsajátosabb módon összevegyül bennük — mely utóbbi nem más, mint elkorosult fajág — néha a „fekete” még sokkal hevesebb szolgaialkuságban és ómega lázásban, félig pogány szokásokban s különös, megmagyarázhatatlan hajlamban a büntöttekre. Egy szép napon ebből a népél — tessék jól megjegyezni, hogy még általában áll, mint az az osztály, melyből Dorozio, Byron utazója származott — kiváhat egy keltő vagy ír, s akkor meg fogjuk tudni, hogy miképp él és hogyan érez. Addig sem a tényeket illetőleg, sem következtetésben, nem lehet helyes egyetlen elbeszélés sem, mely e néppel foglalkozik.

Miss Vezsi a határszélről jött, hogy felügyeljen egy hölgy gyermekeire, míg azokat egy bonne gondjára lehetne bízni. A hölgy persze abban a véleményben volt, hogy Vezsi rossz, piszkos és figyelmeletlen pesztunka. Azt nem vette

lúdfáját az egy regubeli kövezőtől származtatla le, ki a Sonehálnál dolgozott, mindon Indiában az első vasutakat építették; s angol leszármazásúkkal igen nagyra voltak. Michele táviradó-őr volt havi harminczöt rupia fizetéssel. Az a körülmény, hogy államszolgálatban volt, elnéző volt Vezsi asszonynak, alacsonyabb származásával szembem.

Az a kompromittált monda fergőt ugyanis köszáján — dom Anna, a szabó hozta magával Puanahól, hogy valamikor egy fekete cochini szíró házassodott bele a d'Crue családába; azonfelül nyílt titok volt, hogy akkor-táj d'Crue asszonynak egy nagybátyja házi teendőket vezetett egy délidőli klubban, így többek közt fizött is. Ez d'Crue asszonynak hét rupiát, nyolcz annak küldött havonként; de ez utóbbinak mégis nagyon zokon esett a család megbeszéléstén.

Bármiképp áll legyen is a dolog — néhány vasárnap elmúltával Vezsi asszony mégis képes volt eltekinteni e szegényfoltokról, s bejegyeztet abba, hogy Michele nőlt vegye a loányát, ha előbb felvitte havi ötven rupia fizetés, mint a menyit elegendő a határszélre. Ez a esodlatos óvatosság bizonyára a regubeli közevi yorkshirei várnék volt gronze megnyilatkozása, mert a kis határszéli törzs büszkeségét helyezi benne, hogy akkor háziasodik, mikor akkor és nem akkor, mikor tehát.

Hivatalt állását illetőleg miss Vezsi ép oly jogosan követelheti volna, hogy Michele menjen ki és térjen vissza zsebében a holddal. De Michele forrón szerette miss Vezsit, s ez kitartásra ösztönözte. Vasárnaponként elkísérte a misére, s most után szomszajban, a forrásig

HIREK.

Levél Amerikából.

— Adalék a kivándorlási mozgalmakhoz. —

Olvasóink emlékezni fognak még a megoyi közigazgatási bizottságát mult havi ülésére, a midőn dr. Páizs Gyula és Koller Pál a Fehérvármegyéből mindinkább nagyobb arányokban való amerikai kivándorlási ügyében erőteljes akció megindítására hívták fel a vármegye közönségét. Nos, a lelkes férfiak szavainak semmi olyan nagy nyomtatékot nem képes adni, mint az a levél, a mely tegnap előtt érkezett dr. Fiáth Pál főispánhoz Amerikánból East-Pittsburg városából.

A levél írója Szigeti Nándor, Székesfehérvár városának genialis, de hiánycsúzó leánya fia, a ki miután egy esztendőig Dél-Afrikában a burók oldalán vakmerő harcraival tette ismertté nevét a bur szabadságharcban, rövid időre hazajött, azután pedig kiment Amerikába, a hol képességeinek most megfelelő teret talált Edisen gyárában. Onnan írta főispánunkhoz az alább következő levelet s mi Fiáth Pál báró szívesegéből is közérdeklő voltára való tekintetből az érdekes levelet egész terjedelmében itt közöljük:

Meltóságos

báró Fiáth Pál főispán urnak

Székesfehérvár.

Egy kérséssel fordulok Meltóságos urhoz, magyar honfi társaim érdekében.

Székesfehérvárról és környékéről számtalan levelet kapok, hogy irnék véleményem nekik az amerikai viszonyokról, hogy ide való kívánorlásuk sikerrel járhat-e? A levlőkör legnagyobb része földművelés a Duna vidékéről, a kik — úgy látszik — valami kelletlen ügynök hazug ösbitásaitól már félre vannak vezetve s ha ide találnak jönni: áldozattal lesznek az ügynököknek. Miután külön képtelen vagyok mindégynöknek részletesen válaszolni, Meltóságodhoz fordulok azzal a kéréssel, hogy megöltessék véleményem valamely ottani lapban közzéadni, hogy az érdeklődők mindannyian megismerjék a tényleges állapotokat s meghallják tiszonyozól honpapi tapasztalaton alapuló nézetemet. Mint Edisen villamos gyárának szerelője és autómobil-versenyzője, jól ismerem úgy Észak-nyugat Dél-Amerikát.

Azt üznen azoknak, a kik hozám fordulnak: ne higgyenek az ügynökök ösbitásának, miután azok az emberek soha Amerikát nem látták és a viszonyokat nem ismerik. Azok az emberek csak az ottlani tudatlan emberek részére való *hajóigye eladásával* törődnek, hogy a kivándorlókat itt hogyan boldoguljanak, azzal nem.

ban közé-kézen vele megint huzamot s több szent esküdtőt — a kiknek neve az olvasót alig érdekelhetné — hogy miss Vezsist sohasem fogja elefedni. Ez pedig becsületese s a szentekre: „In nomine sanctissimae!” — hívják a szent néb bármikép! — s atóbi fögadta, hogy Michelt sohasem fogja elefedni. Ezt megpesszeletés egy ósokkal a homlokra, egyvel a bal arczra s egyvel az ajakra.

Kövessék ezután Michelt áthelyezték és miss Vezsist keszű könyeket sirt, midőn ez elhagya az állomást.

Ha megtekintjük Hossz távúval tórképet, szemünkbe ötlök egy iodda vónal, mely a partvidéket Backergungtetől Madrasig szögölve. Michelt Tibasuba küldték egy kis fiókhatárral, mely körülbelül a vónal első harmadában fekszik — hogy innen a táviratokat továbbítsa Berthampurból Chitacoolába s hivatalos óráin kívül gondoljon miss Vezsist s a kiltatásra, hogy valaha ötven rupiát is kereshet még. Társai vónal a bengáli tengeröböl zaja és egy bengáli babu, más senki. Miss Vezsinek blond leveleket küldözgetett, keszűjelekké a börtönök.

Mikor mintegy három hétig volt Tibasuban, akkor megnyit az áhajtól kiltatás.

Helyén lesz itt megmozgítani, hogy noha a benschölt Anglia előlést s tekintélyesek látható jeleit folyton szem előtt látja, a gyermekhez hasonlóan mégis képtelen felogni, hogy mit jelent e szó: „tekintély”, s miben áll annak a veszélyessége, ha az ember nem enged delmeskedik neki. Tibasu a világtól félreess ki helység volt, melyet néhány órisa-mohamedán lakott. Ezek, kik a „sahib”-ot már, jó

Lefogom írni Észak- és Dél-Amerikát s látni fogják, hogy az egyszerű munkás embernek itt éppen olyan bajos, miután idegen: még bajosabb, mint otthon. Hát ha még az angol és a német nyelvet nem érti!

1. Az utazás veszélyéről nem szölok. Mint födözti, utasokat marhaszállító hajókra hozzák a kivándorlókat Hamburgból, vagy Írremből, 30 vagy 40 napra át. A kajütök utasai 6—12 forintba kerül és partszállításukkor legalább 200 dollár készpénzzel kell rendelkezniük, mert az „egyesült Államok” törvényei csak ilyen födözti utasokat az itteni ügynökök váltják ki és mindjárt elhelyezik egy vagy más székkel. A bányákban nagyon rosszul bannak bányászok. Az élet drága, tehát a munkás nem nagyon tud pénzt megtakarítani. Az iparos már jobban boldogul, de csak úgy, ha erti a szakmáját és kellő bátorsága van. A mi a európai fogalmak szerinti lehetetlen, azt itt gázlászva viszik keresztül. Ha egy gyárban szerencsésen elvannak fölküvé, mely néhány száz munkás életébe kerül, azzal szem a gyáros, sem az állam nem törődik. Kézi szerszámot a gyáros nem ad, azt az iprosnak magának kell venni, ez pedig legalább 300 dollárba kerül. A földmívelést az éghajlat moshosága miatt csak negerek és indiánok végzik. Egy londoni nagy gyár társulat, mely csak az hazai szikkasztó vezeti föl, minden letépdendi akarárnál 160 holdvezést ad. Ez a terület most még erdőszög, tehát ebbe ki kellene irtani, a mi annyi pénzt kerülné, hogy rajta Magyarországön ugyanekkorra területet lehetne venni.

A földet eladni, vagy rá hitelt fölvenni nem szabad. Tíz évi mívelés után, az illető nem bírhatja meg az ad. A természet a kormányt kell eladni annyit, a mennyit az érte ad. Még mindig előnyösebb tehát városban dolgozni, mint a vadonban földet mívelni, ki téve a vad indiznek támadásainak.

Kik nem hisznek e levél írójának, próbálják át meg és majd szomorúan fogják tapasztalni, hogy Amerikában csak a nagyon leleményes és a nagyon szorgalmas ember tud megélni. Az emberi ész itt esodlatosan működik, a Niagara vízessése óriási dynamógépeket hajt, az meredőn monyosságú kőzér? pótol. Magyarokat úgy a déli, mint az északi részekben sokat lehet találni. Legnagyobb részükhazza menne, de nem tud, mert nincs utköltés. Többen fölkerék, hogy szereznek nekik állást, de nem lehet, mert Amerikában nincs protekció, itt csak az egyéni erőket érvényesít.

Ebből láthatja minden kivándorló, hogy Amerikában nem lehet könnyen boldogulni. Ne azoknak a példát tartsék folyton szemelőtt, a kik megélik és mindent köcskára vége, szerencsésé-vel vagyott szerzett, mert ez csak mindenképpen sikerül. Mivel sem protekciónak nincs értéke, a gyároknak pedig elég sok munkás van, a kivándorlóknak csak a bányákban, vagy a gazdasági munkáknál jut hely. A bányamunkások reggel öt órákor boshajók le a föld kásoit, honnan csak este 9 órákor kerülnek föl.

ideje nem látták s a hindu tanított szívből gyűlölték, egy kis zenonabnt rendeztek a hinduk ellen. Ezek azonban beverték a fejüket. Mindkét fél — mohamedán és hindu — aztán nagyon kellemsenek találta a törvénytelenséget, s feltették magukban, hogy elmonnek benne a lehetősége határig. Kiltözlogatják egymás boshajóját s a szokott módon lebonyolították magán-üzletüket. Piszkos ki zondulós volt az egész, de mégsem érdeses arra, hogy az ember újságban is megemlítse.

Michele épen hivatalában dolgozott, mikor egyikét hallotta ama kiáltásoknak, miket az ember haladálán nem szokott előfeljenni: a felingerült tömeg „ahyah!”-ját. (Ha ez a háromtagú kiáltás harsogó „üt”-től olvad össze, akkor ez a férfi, ki ezt hallja, a legmagasabb, tozsi ari-állású ember, melyben egy magában volna.) A benschölt rendfőztviselő berontott s elmondta Michelenek, hogy a helység felházott s lakói már közelednek, hogy elpusztítsák a táviróhivaltat. A babu feltette siphját s gyorsan kiugrott az ablakon, míg a rendfőztviselő, a ki meg volt ugyan rémülve, de azért mégis megvárta, hogy a csop. bármennyire higgított „föh” vért is, felkiáltott: „Mi a sahíb parancsa?”

Ez a „sahib” (ur) döntő hatással volt Michelére. Noha iszonyuan félt, mégis érezte, hogy rokonságban a cochini zsidóval s a szakács nagybátyjával ebben az órában, ezen a helyen az angol tekintélynek ő az egyedüli képviselője. Aztán miss Vezsist gondolt és az ötven rupiára s elhatározta, hogy urya lesz a helyzetnek. Tibasuban hét benschöltöt rendő volt, kik nagy

Borzasztó nehéz munkát végeznek, közülök sok áldoztat osik. Mivel ezek az emberek a kiltak-názott anyag után kapják a fizetést, tehát a vállalkozó folyton megossza őket, hiszen szegénynek nem hiájék biztosan megnyit aknáknak irti. Elemezst és egyéb szükségletet mind a vállalkozótól kell beszerezniök, — a városok napi jársányja vannak a vasutón is — úgy hogy még ösök tartoznak. Mi áll az olyan ember előtt, ki idegen földön kenyér és munkanélküli áll, még hozzá az ottani nyelvet nem is beszéli? A nyomor és kétségbeesés!

Ilyen a közönséges munkás sorsa Amerikában. Kérésémet ismételve maradtam Meltóságodnak áldozatos szolgája

1902. április 2-án.

Szigeti Nándor.

— A peticiósi költésge. A Székesfehérvári Hirlap” legutóbbi számban említett tesz arról az egzokuczióról, a mely dr. Holly Géza ügyvéd érte dr. Eulenberg Salamon, Zichy Jenő gróf ügyvédje részéről. A kir. kuria ugyanis a székesfehérvári képviselői mandátum ellen beadott peticiósi elutasításokor dr. Eulenberg Salamonnak 800 korona ügyvédi költséget ítél meg a vesztes peticióziálók terhére. A választást támadók ügyvédje: dr. Saara Gyulának és a választást védők képviselője: dr. Rádai Lajos s-mmi költségét nem számították fel. Eulenberg már most Holly dr.-tól, mint a választást támadók egyikétől kérte, majd per utján érvényesítette a neki bírói uton megírt ügyvédi díjat. Holly dr. a foglaltságán napján nem volt ideháza, helyette dr. Saara Gyula fizette ki az összeget, neki pedig dr. Rádai Lajos masnap kifizette. Ezek tények. A „Székesfehérvári Hirlap” e tényekhez azt teszi hozzá, hogy a két part között a peticiósi tárgyalása előtt paktum jött volna létre, a mely szerint megkötészek, hogy egyik fél sem számít költségre, az egy ebből azt következteti, hogy Zichy Jenő grófnak kellett volna súját ügyvédiét kifizetnie.

A paktum fenn vagy fenn nem állása iránt illetékes helyre fordulunk felvilágosítástért s innen azt a kijelentést nyertük, hogy a két part között a költségekre semmiféle paktum nem volt. Ehhez még, másfólt szerzett információ alapján azt teltetjük hozzá, hogy dr. Rádai tényleg megterítette dr. Saara Gyulának az általa kifizetett 400 korona összeget, meg pedig Zichy Jenő gróf távirati megbízására, a ki midőn értesült arról, hogy az ő mandátuma ügyében egy loyális politikai ellenfelellé felzúnie kellene, táviratilag sietett felkérni Rádait, hogy helyette ez összeget, míg Székesfehérvárra érkezik, kifizesse.

— Temetés. Id. Páán József, a Concordia temetőkezelt vállalat megalapítója, a hol 16-án

rozsdás, símacsová puská fölött rendelkeztek. Mindzek az emberek sápadtak voltak az ijesztől, de azért engedelmeskedtek. Michelt elhuzta a távirószűkek kulesát s kiltépet, hogy hadszerege öten újját állja a mobnak. Mikor a kiadó tömeg láthatóvá lett az utzasarokan, Michelt megállt és tüzet adott; egyidőig még ötte áll emberei is ösztönyszerűg löttek. Az egész tömeg hirtelen megfordult s iktét kiáltások közt ösziadt; egy ember meghalt, egy másik haldoklóva fetengett az utca porában. Michelt állt a fölémtől, de erőt vett gyengeségen s bement a városba, elhaladtva a ház mellett, melyben a bíró elvászotta magát. Az utazók néptelenek voltak. Tibasu jobban félt, mint Michelt, mert a mobnak épen a legválságosabb perzen álltát útját.

Michele visszaterét a táviróhivaltalás segítéségét táviratozott Chitacoolába. Meg ítéltél a felelet megkeréztet, Tibasu öregeinek egy küldöttsége jött hozzá s kijelentette, hogy a bíró azt mondta neki, miszerint az ő, Michele eljárása „alkotmányellenes”; e mellott így keztek tő lármájukkal zavarbolni. De Michelt a posztunka iránti szorolomból, s azért, mert először erőzte a felelősség és siker mámorát. Ez a keltő képes megörszögíteni a legzónább embert, s már többeket tett tönkre, mint a pálinka. Michelt azt felelte, hogy mondjon a bíró amit akar, de míg a kollektorasszisztens megérkezik, addig ő a táviródró képviseli Tibasuban az angol kormányt, s a helység öregei felelősek a további rendezelésekért. Ezek erre hajlongani kezdtek s azt mondták: „Légy irgalmas!” vagy ilyemint s nagy rettegve eltávoz-

80 éve...
halt s...
egész...
A vár...
banc...
val az...
tot a...
Pánn...
tér...
keres...
kinek...
feláll...
rang...
Az egy...
városi...

élenk...
a lóv...
most...
a ve...
bad-b...
hoz k...
banc...
nyugd...
állapot...
tis Be...
Szabad...
ban a...
van, in...
talalk...
banc...
test te...
említ...
iskola...
szóla...
vissza...
eddig...
végre...
nek a...
hely...
köz...
mekk...
jelent...
ellen.

teor...
horvát...
zámok...
röbber...
vállal...
nattal...
céljel...
2...
lás ko...
u. 1 ó...
megk...
és viz...
lás ko...
bőld...
este 7...
zia me...

tak, m...
a zend...
örjárt...
ment...
von jo...
A fats...
zaszet...
lazás...
elész...
ban, m...
ert m...
elmut...
nyelve...
az ch...
D...
lakóit...
egy...
zöldre...
hogy...
mag...
ny...
h...
ünne...
hány...
ponti...
D...
iszta...
gyez...
Vezsist...
E...
férfi...
gán...
szony...
napzu...

80 éves korában hosszas szenvedés után meghalt s temetése tegnap, pénteken délután az egész város közönségének részvételével folyt le. A város egy-egy jelölésére választotta el benne, a ki nagy szorgalmával, gondossággal az általa alapított temetkezési vállalatot a Duóantúl első ly intéztetévé emelte. Pánn István a *Fejérmegyei Takarékpénztár* felügyelősége édes atyját, Dostek Adolf kereskedő apósát gyászolja az elhunytban, a kinek a Jókai-utca 19 számú gyázházában felállított ravatalánál a város minden rendű és rangú közönsége óriási számban jelent meg. Az egyházi szertartást K. Horváth István belvárosi plébános végezte.

— **A vásár.** A holnapi vásár már ma nagy élénkséggel mutatkozik a városban. Különösen a lóvásár lenne élénk, ha a vásártérnek még most is rendezetlen állapota el nem riasztaná a vevőket.

— **A szabad-battányi iskola ügye.** Az szabad-battányi iskola botrányát végkéltől eldöntéshez közelítették. Vadkerti József, espures plébános tegnap délután a helyben beállt *nyugdíjzatolás iránti környelvé*, az iskola állapotainak megvizsgálására pedig gr. Fostics Bennó kir. tanfelügyelő kedden száll ki Szabad-Battányba. Miután felekezeti iskolában a tanfelügyelőnek csupán felügyeleti joga van, intézkedési hatásköre nincsen, a tapasztalásokról a kir. tanfelügyelő írásban fog jelentést tenni dr. Vározy Gyula püspöknek. Megemlítjük még e helyen, hogy a szabad-battányi iskolások ülésén már többször történtek felszólalások a plébános és a tanítóiskasszony visszaélései miatt, de ezek a felszólalások mindaddig eredménytelenek bizonyultak. Most végre remél előlégy gyökeresen orvosolva lesznek a bajok, mert a nyomorokká vert Mihály János *egész most is a Szent György közönséges iskolák főnöke* — s a megkötött gyermek szülői az ügyességgel bünyőnyt folytatnak tessék a plébános és tanítóiskasszony ellen.

— **Az Amateur Club kirándulása.** Az Amateur Club pünkösdkor kirándulást tervez a horvátországi plitvici tavakhoz. Az uti programot az agilis club vezetősége a következőkben teszi közzé:

Május 16. Pénteken indulás Székesfehérvárról d. 2.50 Sárbovárdra, onnan gyorsvonattal 4.51 kor tovább utazás, Ogulimba érkezés éjjel 2 órakor.

Május 17. Szombat reggel fél 5-kor indulás kocsikon Ogulimból, érkezés Plitviciára d. u. 1 órakor. A délután a közlekvő tavak megtekintésére fordulunk.

Május 18. Vasárnap egész nap a tavak és vízvesek megismerése.

Május 19. Hétfőn reggel fél 5 órakor indulás kocsikon, Zengbe érkezés délel. Zengből indulás hajón d. u. 2.50 kor, érkezés Fiuméba este 7 órakor.

Május 20. Kedd Fiume, Tersatto és Abbazia megtekintése, este 6 órakor indulás gyorsvonattal, miközben mindégjük a másikat váltotta a zendülés kezdeményezésével.

Kora hajnalban, hét emberrel végzett órárat után Michele, kezében a puskával lement az uton a kollektorasszienszons elé, ki lovon vitt Tibabusba, hogy a zendülést elnyomja. A fiatal angol öböl Michele mindjobban viszozsottt benszülötti minőségbe. S a tibasú hazadás elbeszélése azzal végződött, hogy az elbeszélő gőresös zokogással tört ki, bánatában, hogy megölt egy embert, szegényében, mert nem érezte magát oly bátornak, mint az elmult éjjel, gyermekek boszúságában, mert nyelve nem akart hősötteinek hirdetőjévé lenni. Az az egy csepp „féltés” vért elcsorogott Michele orrából, mikéül, hogy ő észrevette volna.

De az angol megölte őt. Miután Tibasú lakóit rendreutastotta s a bíróval leszámolt, ugy, hogy ez az érdemes tisztelő egész zoldre vált, még arra is tudott időt keríteni, hogy megírt egy hivatalos jelentést, melyben Michele magatartását eszellelte. Ez a jelentés a nagy megcsokott utánján ment, s a közönségnél az volt, hogy Michele jobb állást kapott ha határozottan újra fizetése.

Igy hát befűle és miss Verziából nagy ünnepségek közt egy pár lett; s most már néhány kis d'Cruset lehet látni, a mint a központi táviróhivatal verandáján sürgölőnek.

De ha egész kerületnek jövedelme lenne s jutalma érte, Michele nem beszélné el még egyszer, hogy mit tett, é akkor Tibabusban miss Verziás, a postaközlő kedvőrt.

Ez a történet bizonyítja, hogy ha egy férfi derék eszedeket visz véghez kötelességén felül, akkor kilenc eset közül hététen asszony van a játékban. A két kivétel bizonyára napuzárban szenved.

vonattal, haza érkezés 21-én reggel 8 órakor.

Részvételi díj személyenkint 70 korona.

Jelentkezni legkésőbb május hó 1-ig lehet dr. Palánszky Miklós elnöknek, vagy Klóker Józsefnek.

— **Hangverseny.** Az április 25-én a „Vöröskereszt” javára rendezendő hangverseny részletes programja a következő:

1. „Beethoven V-ik zongoraversenye” (Es dur), előadja Löwy Károlyné, kíséri a honvédeknek.

2. „Hajnal az erdőn” és „Franciaia dal” éneki Szayer Ilonka, kíséri a honvédeknek.

3. Schumann—Szugt „Ajánlás”, Scarlatti „Capriccio”, Chopin „Valsz” (As dur) zongorán előadja Schwarzbach Flóra.

4. Magyar ária a Denevérből” éneki Szayer Ilonka, kíséri a honvédeknek.

5. Ernst „Elégie”, Hubay „Hullámzó Balaton” (Csárdajelenet) hegedűn előadja Tomm Béla, zongorán kíséri Schwarzbach Flóra.

6. Smetana, Nagy ábránd az „Eladott menyasszony” ezim óperából előadja az V. ker. honvédeknek. Fricay Richárd karmester vezetésével mellett.

— **Köszönetnyilvánítás.** Boldogult jó férjem illetve szeretetű édes atyánk elhunyt alkalmából nagy bánatunk legulsóabb óráiban oly sok oldalról éreztük az általános részvények vizsgálató szavait, hogy ezzel mély hálaunk köteleztek bennünk.

Fogadják így ék, mint koszorukat küldő s fogataikat rendelkezésünkre bocsátó jó ismerőseink hálás szívből jövő őszinte köszönetünk.

Székesfehérvár, 1902. április 19.

Ozv. Pánn József és családja.

— **A fu miatt.** Sárbovárdon Virág Péter jómódtu aratógazda, a fiával régóta egyenletlenségben élt s mivel felesége nem engedte át a házból elvitároltani, Virág Péter e fölötti elkeseredésben felakasztotta magát. Halva találták meg.

— **A tejszállítás.** Megemlékeztünk már arról a mozgalomról, a melyet a fejérmegyei gazdák s a völgé összekötésében álló telekreszkedők indítottak a célból, hogy a melegebb idő beálltával a fővárosba való tejszállítást ne az eddig délutánunkint közeledő tejszállító vonat eszközölje, hanem a Székesfehérvárról kora reggel és este induló személyszállító vonatok teljesítsék. Ez a tárgyban Velenczén, esztűrtők délután megtartott értekezleten, a hol az érdeklődő gazdaközönség s az uradalnak képviselői, úlíkon Lindner Sándor tisztartóval mindannyian jelen voltak, a déli vasut igazgatója is képviseltette magát. A kiküldött vasuti tisztviselő azután kijelentette, hogy a személyvonatokkal tervezett tejszállítást lehetetlen, mert a nagy mennyiségű tejszannák ki- és berakodása a vonatok jelentékeny késedelmét vonná maga után, ellenben az igazgatósság hajlandó az eddig délután indított tejszállító vonatot kora hajnalban elindítani Székesfehérvárról, ugy hogy a tej reggel 5 óráig már a fővárosban legyen. Tekintettel arra, hogy az éjszakai hűvösebb idő a tejszállításra tényleg a legalkalmasabb, az érdekeltek a tervebe belenyugodtak s elhatározták, hogy ily értelemben fognak kérényezni, a déli vasut igazgatósságánál s a kereskedelmi miniszternél.

— **Idegének névsora.** Április hó 19-én *Barnai Ignac* „Magyar király” szállodáján: Piek gazdasági Földvár. Masziti kereskedő Anjona, Franek kereskedő Bpest, Reich utazó Bécs, Koller utazó Bécs, Pápi kereskedő Pápa, Freund utazó Prága, Fűksz kereskedő Miskolc, Grünfeld kereskedő Bpest, Véber és néző Hamburg, Füst és társa Hamburg, Pfianhsauer igazgató Bpest Hlaavaty orvos Ormány, Keller és társa Bpest.

Endersz János „Fekete Sas”-szállodája. Weiner Mihály kereskedő Bpest, Munkácsy Dező posta- és távirófelügyelő Sopron. Tamás László táviró felügyelő Sopron. Rudványi Miklós utazó Bécs, Kunodi Mór utazó Bécs, Herman Armin kereskedő Bpest, Csérgő Vincze gazdálkodó Kisújszállás, Fourstein M. nő ut. Bécs.

— **Piaci árak.** Székesfehérvár április hó 16-án. Buda: 8.60—8.60; Rozs: 6.50—6.60; Árpá: 6.40—6.50; Zab: 7.30—7.40; Kukorica: 4.90 Az árak 50 fonkint korona értékben értendők

— **Társalkodónál állást keres fiatal ur** asszony, a ki a magyar német és francia nyelvet teljesen bírja Esztleg nevelőnő állást is elfogad, az elemi osztályok tanítására. Ily módonban már működött. Ajánlatokat a lap kiadóhivatalába kér: *Rokonszenyes* ezimen.

A
VÉGELADÁS
= Szekerák
és
Hornyánszkinál =
még csak
= rövid
ideig tart.

POLCZER
— és TÉNYI —
Faszövet: Ablakredőny-gyár
diszmuóru-gyár
Székesfehérvár, Vásártér 12.

A legjobb izlések megfelelően készíti, faszövetből

ablak redőnyöket

(kirakat részére festésével), iskolatáskát, oszontáskát, kotta tokot, piaci és kézi kosarat utitáskát, gyermekkoscsit izlések házcikkjeiket.

Különös figyelem;

ablak redőnyök

egész épületeknél olcsón felszerelhetnek esztleg kijavíthatnak.

Szíves pártfogást kérünk

tisztelettel

POLCZER és TÉNYI.

kerékpár kereskedő

KRÉN IGNÁC

kerékpár kereskedő

Székesfehérvár.

Teljesen berendezett javító műhely.

— Kerékpár gyári karbant.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

ÖNBOROTVÁLKOZÓKNAK!

A legjobb és leghiresebb önborotváló szer a

SATON.

Egyszeri bekenés után oly lágy lesz a szakál, hogy a legrosszabb borotva is veszélytelenül és tisztán veszi le!

Egy doboz ára:

200-szori használatra K. 1.20
Illatszerek, bajuszpedrők, bajuszkötők már 10 krajczártól kaphatok.... Hajmunkák elfogadottnak. ...
HOLLOSY FERENCZ fodrász.
Kocsuth-utca 9. sz.**Aki üzletét eladni akarja,**

különösen divatúru és fehérnemű raktárát, az hozzám forduljon.

Krausz F. Vilmos

Basa-utca 2.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy helyben **Bástya-utca 10. sz.** (Bognár-utca sarkán) a volt Tóth Mihály-féle**asztalos műhelyt**

mai napon átvettem.

Sok évi gyakorlat által azon helyzetben vagyok hogy az **asztalos szakba** eső bármily munkát ugyszintén épület- és butormunkák, nemkülönbén javításokat is pontos és jutányos áron a t. közönség megelégedésére elkészíthessem.

Számos pártfogást kérve,

kiváló tisztelettel

IFJ. TEHEL JÓZSEF

Bástya-u. 10.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **Kórház-utca 5. sz.** **Makart fényirdamba** társul vettem**SCHWARTZ DÁNIEL**

urat. — A fényírdát ujonnan a n. é. közönség kényelmének és izlésének megfelelően berendeztem; és e szaknába vágó munkát olosón és szép kivitelben kiállítom.

Különlegesség **gyermek felvételekben** legmelegebben ajánlom az u. n. **Secessio fényképet 6 darab 3 korona.**A Makart fényirda cégétársam **SCWARTZ** ur gondos vezetése alatt áll.

Tisztelettel

BARTOS és SCHWARTZ

fényképezési műtermék

Kórház-u. 5.

Világhírű orosz Karaván Thea**K. C. Popoff Testvérek**

Moszkvában.

Csász. és kir. udvari szállítók.

Legfinomabb minőség.

Legfinomabb minőség.

Sztétküldési iroda: — **B. E. C. S.** — VII/11. Breitogasse 9

Kicsinyben

minden szakmabeli finomabb kereskedésben kapható, eredeti csomagolásban.

Újdonságok
Uképes-levelezőlapokban,

kaphatók: Eisler Adolf papirkereskedésében. [Városi Színházzal szemben]

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Napernyők

Nyakkendők

Bámulatos olcsó, elegáns
Blousok
és alsóruhák
a legnagyobb választékban**Vermes és Weisznel**
Székesfehérvár,
Nádor-utca.Vászon
Fehérneműk"Hamerlii"
bőrtkeztjük.